

Broj : 01- 42- 4- 3937-1/17
Sarajevo, 19.12.2017. godine

**-INICIJATIVA GRAĐANA BOSNE I HERCEGOVINE
VAN GRANICA BOSNE I HERCEGOVINE**

**-BOSANSKI AKADEMSKI KRUG
BOSNISCHER AKADEMISCHER KREIS E.V.**

PREDMET: Odgovor na Inicijativu-zahtjev građana Bosne i Hercegovine van granica

VEZA: Vaši akti od 17.12.2017.godine i 12.12.2017.godine

Poštovani,

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine zaprimilo je inicijativu građana Bosne i Hercegovine van granica Bosne i Hercegovine kojom ste iskazali zabrinutost u pogledu aktivnosti Ministarstva koje provodi u pogledu mapiranja iseljništva Bosne i Hercegovine, odnosno uspostave reprezentativnog tijela iseljništva u Saveznoj Republici Njemačkoj.

Pored navedene inicijative, Ministarstvo je zaprimilo dopis Bosanskog akademskog kruga iz Minhena naslovljen kao "Mapiranje dijaspore" u kojem se također izražava zabrinutost u pogledu aktivnosti koje se odnose na organizovanje dijaspore, odnosno mapiranja iseljništva i formiranja reprezentativnog tijela iseljništva.

Kako pomenutom inicijativom odnosno dopisom koji ste nam dostavili iznosite svoja zapažanja i stavove prema kojima smatrate da je mapiranje iseljništva kao i „otvaranje“ reprezentativnih tijela potpuno bespotrebno, kontraproduktivno i provokativno, te kako je iz oba dopisa očigledno da se radi o nejasnoćama ili pak nerazumijevanju u pogledu nekih od aktivnosti na kojima radimo, ističemo slijedeće:

Prije svega, Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09 i 103/09) propisana je nadležnost ministarstava na državnom nivou, pa time i nadležnost Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice. Članom 12. navedenog Zakona propisano je da je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice nadležno za „kreiranje politike Bosne i Hercegovine prema iseljništvu“.

Imajući u vidu da u inicijativi koju ste dostavili navodite da je „zakonodavac izabrao pomalo čudan naziv „dijaspora“, ističemo da se za osobe koje vode porijeklo iz Bosne i Hercegovine, a koje borave i rade van granica zemlje, koristi zakonska formulacija koja je prethodno citirana, a to je „iseljeničvo“. Dakle, termin "iseljeničvo" obuhvata građane BiH van granica ali i osobe koje vode porijeklo iz BiH ali nisu više državljani/grđani BiH te je kao takav širi i sveobuhvatniji. Termin "dijaspora" je često preferirani termin u neformalnoj komunikaciji u javnosti kako u BiH, tako i u iseljeničstvu.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice je državno ministarstvo na nivou institucija Bosne i Hercegovine i dužno je da u svojoj komunikaciji i u službenoj korespondenciji poštuje zakonske odredbe tj. da upotrebljava termin koji je predviđen Zakonom.

S obzirom na nadležnost Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, u pogledu kreiranja politike prema iseljeničstvu, ističemo da je nakon više godina bezuspješnih pokušaja, Vijeće ministara, na sjednici održanoj 18.04.2017.godine usvojilo dokument pod nazivom „Politika o saradnji sa iseljeničtvom“. Dokument je objavljen u "Službenom listu BiH" broj 38/17.

Politika predstavlja jasan putokaz, opredjeljenje i izraz volje dugoročne institucionalne saradnje između države Bosne i Hercegovine i njenog iseljeničstva. To je polazni osnov za uspostavljanje i razvijanje saradnje sa iseljeničtvom na svim nivoima vlasti u BiH što bi trebalo da doprinese većem uključivanju iseljeničstva u društveno ekonomski razvoj BiH. Dokument je rezultat saradnje Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva civilnih poslova, Ministarstva vanjske trgovine i ekonomske saradnje, Centralne banke Bosne i Hercegovine, Agencije za unapređenje stranih investicija, Direkcije za ekonomsko planiranje, Agencije za rad i zapošljavanje, Agencije za statistiku, kao i entitetskih ministarstava u Bosni i Hercegovini, s ciljem unapređenja saradnje sa iseljeničtvom na obostrani interes.

Izrazito skrećemo pažnju i molimo vas da imate u vidu da je tokom izrade dokumenta Politike o saradnji sa iseljeničtvom, u skladu sa propisanom zakonskom procedurom, proveden postupak javnih konsultacija u kome su aktivno učestvovali predstavnici iseljeničstva i njihovi prijedlozi i komentari su uzeti u obzir. Konkretno, ukazujemo na činjenicu da su dvije osobe, koje se u inicijativi navode kao potpisnici, predstavnici organizacija koje su članice organizacije pod nazivom Svjetski savez dijaspore. U tom smislu podsjećamo vas da su predstavnici Svjetskog saveza dijaspore, u dva navrata, dali svoje sugestije i prijedloge na nacrt teksta Politike i to svojim dopisom od 26.07.2017.godine, kao i svojim pisanim dopisom od 27.07.2017.godine neposredno prije održavanja javnih konsultacija. U oba navrata izražena je nesumnjiva podrška izradi dokumenta Politike i nisu dati komentari na dio koji se odnosi na mapiranje iseljeničstva, kao ni na dio teksta u kojem se govori o formiranju reprezentativnih tijela.

Takođe, kao što smo i do sada više puta naglašavali, dokument je bio javno dostupan na web stranici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice za dostavu komentara i prijedloga svih zainteresovanih strana.

Nadalje, moramo vam ukazati i na sljedeću činjenicu. Naime, potpisnici inicijative su dvije osobe koje su članovi Svjetskog saveza dijaspore, tačnije članovi su Glavnog odbora koji je u 03.11.2017.godine u Sarajevu održao sjednicu. Sjednica Glavnog odbora je tematski bila posvećena implementaciji Politike i tačno je nosila naziv "Uloga i učešće SSD-a BiH i njegovih

članica u aktivnostima planiranim Politikom o saradnji sa iseljeništvom BiH". Predstavnik Ministarstva je također učestvovao na sjednici Glavnog odbora Svjetskog saveza dijaspore tokom petka i subote (04.11.2017.godine), te je vrlo iscrpno odgovarao na sva pitanja koja su mu postavljena od strane članova Glavnog odbora, a koja se tiču provođenja aktivnosti iz dokumenta Politike. Na samoj sjednici svi članovi Glavnog odbora su jednoglasno dali podršku Ministarstvu na implementaciji dokumenta Politike, te nam je i službeno upućen email dana 08.11.2017.godine u kojem se daje zahvala na pojašnjenju dokumenta Politike.

Imajući u vidu pomenuto, ističemo da nas je dostavljena inicijativa neprijatno iznenadila, te svakako smatramo da dodatno trebamo pojasniti aktivnosti na kojima radimo, a odnose se na mapiranje iseljeništva odnosno uspostavu reprezentativnog tijela dijaspore u Saveznoj Republici Njemačkoj.

Dakle, aktivnosti u odnosu na koje ste izrazili zabrinutost u inicijativi, odnosno dopisu tiču se dvije odvojene stvari tj. dvije odvojene aktivnosti iz dokumenta Politike i **nikako se ne mogu posmatrati zajedno**. Prema tome, aktivnost mapiranja iseljeništva nije isto što i formiranje reprezentativnog predstavničkog tijela koju provodimo u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova Bosne i Hercegovine u Saveznoj Republici Njemačkoj.

Aktivnost "**Mapiranje iseljeništva**" ne predstavlja nikakvo mapiranje stanovništva BiH, kako je to navedeno u inicijativi, već je riječ o istraživanju predviđenom u dokumentu Politika o saradnji sa iseljeništvom. Dakle mapiranje iseljeništva se ne provodi u Bosni i Hercegovini, nego u deset zemalja svijeta gdje je iseljeništvo Bosne i Hercegovine najbrojnije i to: Austriji, Danskoj, Holandiji, Italiji, Njemačkoj, Sloveniji, Švedskoj, Švicarskoj, SAD-u i Australiji.

Istraživanje mapiranja se provodi u okviru projekta "Dijaspore za razvoj" (D4D) - projekta Vlade Švicarske i Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice u partnerstvu sa Razvojnim programom Ujedinjenih nacija (UNDP) i Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM) u Bosni i Hercegovini. Želimo ponovo da skrenemo pažnju na činjenicu da su predstavnici pomenutih međunarodnih organizacija na sjednici Glavnog odbora SSD-a održanoj u Sarajevu 03.11.2017.godine prezentirali učesnicima sastanka sve detalje u vezi sa projektom "Dijaspore za razvoj", te da niko od učesnika sastanka nije imao dodatnih pitanja niti su zatražena pojašnjenja u vezi sa eventualnim nedoumicama ili sumnjama koje su navedene u inicijativi, a tiču se projekta. Stoga ponovo napominjemo da je opći cilj projekta doprinijeti poboljšanju socio-ekonomskih prilika u Bosni i Hercegovini kroz snažniju saradnju s iseljeništvom.

Mapiranjem će se prikupiti demografski, sociološki, ekonomski i sociokulturni podaci, kao i podaci o ljudskim potencijalima iseljeništva, dakle van granica Bosne i Hercegovine, a sve s ciljem boljeg poznavanja iseljeništva, boljeg razumijevanja potreba i očekivanja iseljeništva, kao i njihovih potencijala kojima mogu doprinijeti razvoju BiH. Rezultat mapiranja biće sveobuhvatan izvještaj o profilu i potrebama iseljeništva, te će sadržavati preporuke institucijama u BiH za unaprjeđenje saradnje s iseljeništvom u smislu pružanja kvalitetnijih usluga iseljeništvu, prenosa znanja i investiranja iseljeništva u BiH.

Pored navedenog moramo imati u vidu značaj i važnost mapiranja jer smatramo bosanskohercegovačko iseljeništvo na svim kontinentima neizostavnim i posebno važnim dijelom naše domovine, i veoma bitnom karikom na putu Bosne i Hercegovini u euroatlantske integracije. Iseljenci iz Bosne i Hercegovine su dobro integrisani u društveno-političkom životu

zemalja prijema i svojim uticajem mogu pomoći u procesima za koje smo se opredjelili, a to je prije svega članstvo u Evropskoj uniji.

Aktivnost **uspostave predstavničkih/reprezentativnih tijela** iseljništva u zemljama prijema je takođe aktivnost predviđena dokumentom Politika o saradnji sa iseljništvom i realizuje se u okviru projekta "Dijaspora za razvoj". Ova aktivnost ima za cilj da ojača kapacitete organizacija u iseljništvu, podrži međusobnu saradnju i organizovanje iseljništva čime će biti olakšana komunikacija i saradnja institucija BiH sa većim brojem iseljništva uključujući sva tri konstitutivna naroda iz BiH koji rade i borave van granica BiH.

Predstavnička/ reprezentativna tijela iseljništva su zamišljena kao samostalna nezavisna tijela na čiji rad neće ni na koji način uticati institucije iz Bosne i Hercegovine. Uloga Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i Ministarstva vanjskih poslova je isključivo pružanje podrške u uspostavi i radu ovih tijela.

Uloga predstavničkih / reprezentativnih tijela će biti: predstavljanje i zastupanje iseljništva pred institucijama u BiH; predstavljanje i zastupanje iseljništva pred institucijama u zemljama prijema; učešće u konsultacijama za izradu Strategije saradnje sa iseljništvom i akcionog plana i drugih javnih politika u BiH; identificiranje problema iseljništva u zemljama prijema; iniciranje i predlaganje nadležnim institucijama u BiH, putem Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice i Ministarstvu vanjskih poslova, rješavanje pitanja koja su od značaja za rad i djelovanje iseljništva u zemlji porijekla, kao i u zemlji prijema; učešće na godišnjim konferencijama koje će organizovati Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice; razvoj saradnje sa različitim akterima u BiH; te pomoć u informisanju iseljništva u zemljama prijema.

Formiranje predstavničkih / reprezentativnih tijela ni u kom smislu neće uticati na postojeći način organizovanja iseljništva, samo će olakšati komunikaciju iseljništva sa institucijama u BiH, te doprinijeti boljoj saradnji sa institucijama u zemljama prijema, kao i unutar samog iseljništva.

Predstavnička/ reprezentativna tijela iseljništva nisu predstavništva BiH u zemljama prijema, niti su institucija BiH. Ukoliko predstavnici iseljništva odluče da se ova tijela registruju, ona će biti registrovana kao neprofitna, nepolitička i nevladina organizacija, dakle, kao organizacije civilnog sektora u skladu sa propisima zemlje prijema.

Predstavničko / reprezentativno tijelo iseljništva, kao tijelo civilnog sektora, ne može obavljati nadležnosti koje su dodijeljene institucijama Bosne i Hercegovine, odnosno diplomatsko konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine. Takođe, institucije BiH, uključujući i diplomatsko konzularna predstavništva BiH, ne mogu obavljati aktivnosti koje obavlja civilni sektor.

Naglašavamo da je učešće u članstvu predstavničkih / reprezentativnih tijela iseljništva dobrovoljno i da će u njihovom sastavu biti isključivo predstavnici iseljništva, koji će djelovati na volonterskoj osnovi, te ni na koji način neće opterećavati budžet institucija BiH. Planirano je da se obezbijede određena finansijska sredstva samo kao početna podrška u uspostavi ovih tijela dok ne postanu samoodrživa.

Aktivnosti koje provodimo na formiranju reprezentativnog tijela iseljništva u Saveznoj Republici Njemačkoj odnose se na međusobne dogovore u pogledu toga kako će tijelo biti organizovano, kako će djelovati i u kojoj formi. Smatramo da će to tijelo imati jedan izrazit značaj kako za zemlju prijema, tako i za zemlju porijekla, posebno na način što će olakšati rad diplomatsko-konzulranih predstavništava. U tom smislu, predviđeno je da se potpiše jedan sporazum između tijela koje će biti formirano, zemlje prijema (Njemačke) i zemlje porijekla (Bosne i Hercegovine).

Kada je riječ o "nacionalnom ključu" koji ste naveli, ponovo ukazujemo da je dokumentnom Politike pod tačkom 2.2 predviđeno slijedeće: "Potrebno je ispitati i razviti mehanizam za predstavljanje iseljništva u BiH – predstavnička tijela iseljništva (predstavnik različite organizacije i istaknute pojedince iz iseljništva) na takav način da u svakoj zemlji s brojnijim iseljništvom, **ukoliko je to moguće i ukoliko postoji interes, bude uspostavljeno tijelo u kojemu se osigurava jednako sudjelovanje predstavnika sva tri konstitutivna naroda, uključujući i predstavnike nacionalnih manjina**".

Stoga naše aktivnosti usmjerene su jedino i isključivo u cilju poštovanja i realizacije odredbi Politike i ni u kom slučaju ne odražavaju bilo kakvo odstupanje od onoga što je dokumentom određeno.

Ponovo ističemo da je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice ministarstvo na državnom nivou koje zastupa interese svih osoba u iseljništvu koje vode porijeklo iz Bosne i Hercegovine i koje želi da uspostavi i razvija saradnju sa što većim brojem osoba u iseljništvu bez obzira na etničku, vjersku, rasnu, socijalnu, starosnu, spolnu ili bilo koju drugu vrstu pripadnosti. Držimo da su naše različitosti naše najveće bogatstvo i da ih moramo njegovati.

Izražavamo žaljenje što je došlo do nerazumijevanja aktivnosti koje Ministarstvo u saradnji sa drugim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine provodi, ali i zabrinutost, prije svega zbog činjenice izuzetno dobre i uspješne saradnje, naročito sa Vladom Švicarske, ali i sa UNDP-om i IOM-om. Vlada Švicarske je izuzetan prijatelj naše zemlje koja je do sada uložila značajna sredstva kako bi afirmisala veze Bosne i Hercegovine i njenog iseljništva.

U tom kontekstu, smatramo da je percepcija reprezentativnih tijela u iseljništvu kao izolovanih ostrva koja su, kako ste naveli, "van struktura državnih predstavništava pod kontrolom stranih država i organizacija, koje se bave humanitarnim ili razvojnim djelatnostima i kako je Vama dobro poznato bez velikih uspjeha i rezultata" izrazito štetna i ne doprinosi naporima koje ulažemo kako bi ojačali veze između iseljništva i Bosne i Hercegovine.

Na kraju želimo da istaknemo da saradnja Bosne i Hercegovine i iseljništva treba i može biti realizirana samo ukoliko bude obostrana, odnosno ako se u njoj prepozna obostrani interes. Zapravo samo zajedničkim djelovanjem možemo doći do rezultata i ostvariti prvenstveni interes Bosne i Hercegovine da ogromne ljudske, socijalne i druge resurse našeg iseljništva usmjeri ka održivom razvoju našeg društva i države, a samim tim i iseljništva u cjelini.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice poziva vas, podnosiocice inicijative, ali i sve druge organizacije u iseljništvu, uključujući i istaknute pojedince, da sva pitanja, probleme, nedoumice, zabrinutosti, prijedloge, sugestije koja su od značaja za pitanja iseljništva rješavamo zajednički, obostranim učešćem, dijalogom i dogovorom. Samo na takav način, uz

puno uvažavanje raznolikosti možemo dostići vrijednosti modernog i civiliziranog društva, a to nam je vjerujem svima cilj koji želimo. Stoga, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, kao i do sada, stoji vam na raspolaganju za sva dodatna pojašnjenja i saradnju.

S poštovanjem,

